

БЕЛАРУСКИ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

ГАЗЕТА ўЗНАГОРОДЖАНА
ГАНАРАВАІ ГРАМАТАІ
ВЯРХОУНАГА САВЕТА БССР

1983

I

СНЕЖНЯ
ЧАЦВЕР
№ 33 (1409)

Выходзіць раз
у тыдзень

Выдаецца з 1922 года.

ЦЫКЛ ЛЕКЦЫЙ

«Знешнепалітычная дзейнасць КПСС і Савецкай дзяржавы на сучасным этапе» арганізаваны парткомам універсітэта і арганізацыяй таварыства «Веды». На працягу вучэбнага года высокакваліфікаванымі лектарамі будзе працытана каля дзесяці лекцый на міжнародных тэмы.

Л. КЛЯУС,
адказны сакратар
арганізацыі таварыства
«Веды» універсітэта.

АДЫЛАСЯ

XIV справаздачна-выбарная канферэнцыя спартыўнага клуба універсітэта. Са справаздачным дакладам выступіў старшыня спортклуба А. С. Балдзін. На канферэнцыі былі ўручаны прызны пераможцам спартакіады і агляду-конкурсу. Выбраны новы састаў спартыўнага клуба.

І. УЛАДЗІМІРАЎ,
наш кар.

ЦІКАВАЯ СУСТРЭЧА

У клубе выходнага дня адбылася нядаўна ў студэнтаў падрыхтоўчага факультэта для замежных грамадзян. Да іх у госці прыйшлі доктар педагогічных навук, прафесар Інстытута замежных моў Ю. І. Каваленка і лаўрэат Усесаюзнага і Міжнароднага конкурсаў цымбаліст Белдзяржфілармоніі М. Х. Шмелькін. Яны расказалі замежным студэнтам аб развіцці беларускай культуры.

А. БЕРАСНЕВА,
старшыня арганізацыі
таварыства «Веды»
падрыхтоўчага факультэта.

НА ПАСЯДЖЭННІ

прэзідыума студэнцкага прафкома было разгледжана пытанне аб ходзе сацыялістычнага спаборніцтва ў прафсаюзных арганізацыях факультэтаў, прысвечанага 40-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

П. ЛАПЦЕНАК,
намеснік старшыні
прафкома.

У ГОСЦІ ДА СТУДЭНТАЎ

прыедзе беларускі ансамбль пантанімі «Рух». Ён пакажа глядачам пластычны альбом «Люстэрка» па малюнках Х. Бідзтупа.

З. АЛЯКСАНДРАВА.

ВЫСТУПІЛІ ПАСПЯХОВА

ПРАДСТАЎНІКОЎ 75 ВНУ краіны сабрала рэспубліканская студэнцкая навуковая канферэнцыя па фізіка-матэматычных навук, радыёэлектроніцы і вылічальнай тэхніцы, якая адбылася ў МРТИ. У рабоце канферэнцыі прынялі ўдзел дэлегаты вядучых ВНУ краіны. Адной з самых шматлікіх дэлегацый на канферэнцыі быў прадстаўлены наш універсітэт. Гонар універсітэта абаранялі 24 студэнты фізічнага, механіка-матэматычнага факультэтаў, факультэта радыёфізікі і электронікі і ФПМ.

За тры дні работы на пасяджэннях 16 секцый было заслухана 479 дакладаў, многія з якіх былі прысвечаны актуальным навуковым праблемам і сведчылі аб творчым падыходзе да іх вырашэння. Аўтары дакладаў, якія паказалі глыбокае разуменне праблемы, высокі ўзровень спецыяльных ведаў і даследчыцкія навыкі, былі ўзнагароджаны дыпламамі і граматамі аргкамітэта канферэнцыі. Асабліва цікавае ў спецыялістаў выклікалі даклады «Лічбавая сістэма кіравання прамысловымі робатамі, выкананым на бескантактавых рухавіках пастаяннага току» студэнта факультэта радыёфізікі і электронікі І. Чушанкова, «Устойлівыя метады статыстычнай класіфікацыі» студэнта факультэта прыкладной матэматыкі А. Мядзведзева. Яны былі названы ў ліку лаўрэатаў канферэнцыі. Граматамі аргкамітэта за добрыя даклады былі ўзнагароджаны студэнты універсітэта А. Тунік, В. Лебедзеў, В. Шымараў, В. Кандрацэва і іншыя.

У рамках канферэнцыі адбылася сустрэча ў камітэце камсамола МРТИ па абмену вопытам камсамольскай работы і арганізацыі НДРС. Прысутныя з вялікай цікавасцю выслухалі выступленне намесніка сакратара камітэта камсамола БДУ імя У. І. Леніна А. Нікіценкі аб арганізацыі і дзейнасці студэнцкіх навукова-даследчых лабараторый.

В. МАЛАФЕЕВ,
старшыня студэнцкага навуковага савета.

— Я ХАЧУ, каб у мяне было як мага больш сяброў...

Магчыма, гэтымі словамі ў многім тлумачыцца характар Алены Балцаравай, студэнткі 2 курса аддзялення філасофіі гістарычнага факультэта. Масуда, Наташа, Нур, Акіла, Валя—гэта ўсе тыя, хто з радасцю сустракаецца з чэхаславацкай дзяўчынай, якая вызначаецца ініцыятыўнасцю, нежаданнем сядзець на месцы. Сябры, сябры. Іх нават цяжка бывае пералічыць. Аднак гэта гаворыць не аб тым, што яна лёгкадушная, што выбар яе неразборлівы. Наадварот! Гавораць, што ў добрага, цікавага, вясёлага чалавека заўсёды сябры такія ж.

Фота С. ПЛЫТКЕВІЧА.

УВАГА!

ВОСТРЫ СІГНАЛ

● ПРАВЕРКАЙ санітарных умоў у інтэрнаце № 5, якая праводзілася студсаветам сумесна са штабам «КП» геаграфічнага факультэта, выяўлены асабліва дрэнны стан пятага паверха. Там жывуць студэнты факультэта прыкладной матэматыкі і падрыхтоўчага факультэта для замежных грамадзян. Неахайнасць, бруд на падаконніках і падлозе былі амаль ва ўсіх пакоях. Патрэбна адзначыць, што савецкія студэнты падаюць дрэнны прыклад замежным у падтрыманні ў пакоях належнага санітарнага стану. Так, напрыклад, студэнт 4 курса ФПМ А. Варакса неаднаразова ўжо папярэджваў студсаветам, але вывадаў для сябе не зрабіў. Акрамя таго, выяўлена, што ў інтэрнаце № 5 пустуе 13 месц. Няўжо на геаграфічным факультэце і факультэце прыкладной матэматыкі забяспечаны месцамі ў інтэрнатах усе жадаючыя!

Б. ЛЫСЯКОЎ,
старшыня штаба «КП»
геаграфічнага факультэта.

● У ПАСТАНОВЕ ХХХ справаздачна-выбарнай камсамольскай канферэнцыі універсітэта адзначалася неабходнасць сканцэнтравана ўвагу на барацьбе з пропусамі заняткаў. Чаму ж тады студэнты і курса мехмата ў вучэбны час выкарыстоўваюцца на дзяжурстве ў сталовай галоўнага корпуса!

М. МАКАРЭВІЧ,
старшыня штаба «КП»
механіка-матэматычнага факультэта.

● МЫ ГАЛАСУЕМ ЗА МІР!

«ЛЕПШ ПАМЕРЦІ СТОЯЧЫ, ЧЫМ ЖЫЦЬ НА КАЛЕНЯХ»

Усе прагрэсіўныя людзі свету занепакоены палітыкай і дзеяннямі Вашынгтона. Нашай трывогай, нашай боллю быў Бейрут, зусім нядаўна прыбавілася Грэнада, якая не хоча жыць пад прыгнётам ЗША і мужна змагаецца з інтэрвентамі. Трывожна глядзяць цяпер вочы мільёнаў і на Нікарагуа. Калі чытаеш і чуеш пра гэту краіну, здаецца, бачыш, як цяжкі над ёю неба, нібы там згушчаюцца хмары...

Нядаўна ў камсамольскіх арганізацыях нашай краіны праходзіў тыдзень салідарнасці з барацьбой народа Нікарагуа. Мітынг салідарнасці з народамі Лацінскай Амерыкі быў падрыхтаваны камітэтам камсамола універсітэта разам з гарадскім камітэтам Саюза маладых камуністаў Кубы. «Мы памятаем вас, загінуўшыя патрыёты!» — гаварылі мінутай маўчання ўдзельнікі мітыngu. «Мы з вамі, Грэнада і Нікарагуа!» — падпісваліся яны пад пратэстам. Здаецца, паветра звінела ад гнеўных, гарачых слоў выступаючых. «Свабодная Радзіма або смерць!» — закончыў сваё выступленне Энрыке Сільва, і два разы падхоплівалі галоўны лозунг нікарагуанскай рэвалюцыі прысутныя.

ЭНРЫКЕ СІЛЬВА прыехаў да нас з Нікарагуа. Цяпер ён — студэнт II курса механіка-матэматычнага факультэта універсітэта. Краіна паслала яго сюды, як і многіх іншых юнакоў і дзяўчат, вучыцца, бо ён вельмі патрэбны спецыяліст, каб падняць эканоміку, каб вучыцца грамаце іншых. І Энрыке разумее сваю адказнасць.

Як і ў любой іншай краіне, што нядаўна атрымала незалежнасць, адной з асноўных задач пасля рэвалюцыі для нікарагуанцаў стала ліквідацыя непісьменнасці. Больш чым сто тысяч юнакоў і дзяўчат адправіліся ў горы, дзе жыла асноўная частка непісьменных людзей (іх колькасць за 1980 год знізілася з 52 да 10 працэнтаў). Гэта была сапраўдная армія, створаная для барацьбы з непісьменнасцю, для правядзення растлумачальнай работы сярод насельніцтва. Да прыезду сюды Энрыке таксама паспеў

быць яе членам.

...Калі я думаю пра моладзь Нікарагуа, то ўспамінаю кніжкі і кінафільмы аб нашай моладзі 30-х гадоў, іх самаадданасць і патрыятызм, іх высокія ідэалы; успамінаю ўрокі гісторыі аб Іспаніі і заклік Далорэс Ібаруры: «Лепш памерці стоячы, чым жыць на каленях!»

Рэвалюцыя 19 ліпеня 1979 года пакончыла з дыктатарскім рэжымам Самосы, што амаль пўстагоддзя чорнай ноччу вісеў над Нікарагуа. Няма патрэбы гаварыць аб усіх зменах, што прыйшлі разам з рэвалюцыяй. Галоўнае, што адчулі Энрыке, яго маці, усе нікарагуанцы, — цяпер яны могуць спакойна класіфікаваць спаць, што ніхто не ўварвецца ноччу ў дом і не разлучыць з роднымі. Кожны з іх цяпер мог свабодна дыхаць, свабодна жыць. І каб адстаяць гэтую свабоду, яны вось ужо чатыры гады

не выпускаюць з рук зброі.

Калі Энрыке прыехаў у нашу краіну, то яго найбольш уразіла — можна сказаць, аглушыла — наша цішыня, спакойная плынь жыцця, без стрэлаў і крыві, што ён прывык бачыць на Радзіме. Трэці год вучыцца ў нас Энрыке, трэці год ужо не быў ён дома. І вельмі добра разумелі яго юнакі і дзяўчаты, калі будапрадзаскімі вечарамі ён браў у рукі гітару і спяваў на іспанскай мове песні. Голас яго быў то ціхі і пяшчотны, то гучны і рашучы. Цяжка перажываць разлуку з Радзімай, асабліва калі ёй паражжае небяспека, калі па радыё даведваешся, што порт, дзе працуе бацька, днямі бамбілі...

Але Энрыке спявае не толькі іспанскія песні. У будапрадзаскіх вывучыў і многія савецкія. Асабліва добра ў яго атрымліваецца «Грэнада». Шмат чаго пабачыў Энрыке Сільва за той час, што жыве ў Савецкім Саюзе. Зразумеў ён і тое, што савецкія людзі, калі патрэбна, могуць рашуча адстойваць свае інтарэсы, што іх пралетарскі інтэрнацыяналізм канкрэтна праяўляецца ў жыцці.

...Мітынг, як лічыць Энрыке Сільва, патрэбны не толькі для таго, каб сказаць сваё «НЕ!» палітыцы Белага дома. Ён яднае людзей, вучыць іх. А асабіста яму мітынг салідарнасці з народамі Лацінскай Амерыкі дапамог зноў адчуць сябе ў радах абаронцаў рэвалюцыі.

С. ВЯРОХА,
студэнтка факультэта журналістыкі.

БЫЦЬ АПТЫМІСТАМІ І БАРАЦЬБІТАМІ

— Аляксандр Васільевіч, які эпізод з Вашай ваеннай біяграфіі запомніўся Вам на ўсё жыццё?

— Багатая ў мяне ваенная біяграфія — ад грамадзянскай вайны да Вялікай Айчыннай. Ёсць што ўспомніць, аб чым расказаць. Вы, напэўна, чакаеце расказаў пра баі, смелыя вылазкі і іншыя аперацыі? А для мяне самы дарагі ўспамін звязаны не са стрэльбай — з кнігай. Было гэта ў дваццатыя гады, я — баец Чырвонай Арміі, адзін з дваццаці пісьменных у падраздзяленні на амаль 100 неадукаваных. Часам тыя, хто не ўмеў ні чытаць, ні пісаць, не вельмі і саромеліся гэтага, маўляў, страляць можам, а тая навука... Без яе жылі, не гаравалі. Але камандзіры нашы меркавалі інакш. І 17 сакавіка 1920 года на сходзе, дзе я быў выбраны кандыдатам у члены партыі бальшавікоў (тады гэта называлася «спачувачы»), атрымаў сваё першае партыйнае даручэнне: навучыць чытаць матроса-бальшавіка.

Можна для вас, маладых, гэта і дзіўна, але заданне выканаць было няпроста. Паспрабуй сталага чалавека прымусіць сесці за буквар. Спачатку вучань мой нават крыўдзіўся: «Што за жартачкі такія, «А» — «Б» нейкія, ты чытаць вучы, а не здэкуйся». Я спрабаваў неяк так пабудаваць заняткі, каб яму лягчэй было зразу-

жадае сённяшняй моладзі ветаан партыі, удзельнік грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў, Герой Савецкага Саюза, былы супрацоўнік універсітэта Аляксандр Васільевіч КІРСАНАУ, інтэрв'ю з якім мы прапаноўваем чытачам.

мець, што літары — гэта не проста знак на паперы. «Памятаеш, — пытаюся, — як дзіця малое крычыць, калі маці няма?» «Ну, — адказвае, — памятаю: у-а». «Вось гэта і ёсць літары. Першая, сам скажы, — «у», — тлумачу і тут жа на паперы яе пішу, каб лепш запомніў. Потым успамінаем, як дзяўчаты ў лесе перагукваюцца, калі суніцы ці грыбы збіраюць, потым яшчэ якія-небудзь знаёмыя сітуацыі ў літары пераводзім. Авалядаў такі граматай мой матрос. Ён быў першым. А далей — болей. І не было для мяне большай радасці, як убачыць, што замест прывычнага крыжа вывадзіць мой вучань няроўны ад залішняга старання літары прозвішча.

Што, не зусім баявы эпізод вам расказаў? Зусім не баявы, але, шчыра кажучы, імяна за такую маю «асветніцкую дзейнасць» і павяжлі мяне таварышы. А ваяваць? Ваяваць мы ўсе ўмелі.

— Вы — удзельнік вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Раскажыце, калі ласка, пра найбольш памятны падзеі, звязаныя з гэтай аперацыяй.

— Самае памятнае?.. Днепр. Фарсіраванне Дняпра. Званне

Героя Савецкага Саюза атрымаў за гэту аперацыю. Хаця, не зусім дакладна. Мяркую, не толькі за канкрэтныя ваенныя дзеянні высокімі званнямі адзначаюць — за ўменне кіраваць людзьмі таксама. У той дывізіі, якой я камандаваў, яшчэ 46 чалавек сталі Героямі Савецкага Саюза.

Я, калі сустракаюся з піянерамі, заўсёды задаю ім такое пытанне: «Ці слухаеце вы сваіх бацькоў з першага разу?» У адказ — смех. Маўляў, што вы такое гаворыце, хто гэта з першых слоў слухаеца! Мне не трэба было паўтараць байкае загад некалькі разоў. Вялікае пачынаецца з дробязей.

— Як, на Ваш погляд, сённяшняе маладое пакаленне нясе эстафету, прынятую ад Вашага пакалення?

— Паспрабуйце выйсці на вуліцу і спытаць у любога прахожага, як ён працуе. Упэўнены, што адкажа: «Добра». І ў 99 выпадках са 100 гэта будзе праўдай. Паглядзіце тэлевізар, пачытайце газеты, і мне не трэба будзе адказваць на ваша пытанне. Мы падарылі сённяшняму пакаленню мір, вам — яго захоўваць. Больш адказнай задачы не ведаю.

Можна, вам пакажацца гэта ўхіленнем ад тэмы, але вось аб чым хачу яшчэ пагаварыць з маладымі. Аб каханні. Так, так. І думаю, што маю на гэта права. З жонкай сваёй, Аленай Пятроўнай, жывём у згодзе востра ўжо 54 гады. Не сварыліся, думаеце? Бывала па-рознаму. Спрачаемся і зараз. Але нязгоды праходзяць, а каханне... Трэба, каб яно заставалася. Мясце яшчэ мая бабка вучыла: «Уступай жонцы сто разоў на капейку, а на рубель — ні разу!» Вучыцеся ўступаць. Часцей за ўсё бытавыя сваркі — з-за дробязей, на капейку. Не яны галоўнае. Мы скрозь вайну разам прайшлі і цану каханню ведаем. Вось такую эстафету, вам, маладым, прыняць бы. Эстафету спачування, дабраты, клопату, узаемаразумення.

— Як Вы лічыце, што больш за ўсё дапамагае выхаванню пачуцця адказнасці ў студэнцтва?

— У лістападзе 1922 года наша дывізія стаяла ў Екацерынаслаўскай акрузе. Жылі, самі разумееце, бедна. Якія там умовы — рэчмышок пад галаву, шынель пад сябе, востры ўвесь камфорт. У адзін са звычайных восеньскіх дзён я, як камандзір узвода, праводзіў заняткі. Раптам адчыняюцца дзверы, і на парозе... Міхаіл Васільевіч Фрунзе. Прывітаўся за руку. Дазволіў працягваць. Паслухаў. Потым сам

распачаў размову. Аб самых будзённых справах пытаў: што ядзім, як адпачываем. Нехта паскардзіўся: няма ў нас пасцельнай бялізны. Фрунзе пабаяў: «Будзе, шэфы вашы паклапаціліся ўжо. Чакайце». Як сказаў, так і атрымалася. Хутка выдалі нам бялізну.

Для чаго я ўсё гэта расказваю? Для таго, каб было зразумела: адказы чалавек той, хто можа дакладна і канкрэтна адказаць на справы, якімі займаецца, пабаяцца і выканаць абяцанне. А вучыць гэтаму як? Перш за ўсё, самому трэба вучыцца.

— Як Вы ўяўляеце сабе падзвіг ва ўмовах сучаснасці?

— Магчыма, прагучыць парадасальна, але галоўнае — раз — вучыцца думаць. Вельмі лёгка спажываць інфармацыю, а вось перапрацоўваць... Не ў кожнага, на жаль, паяўляецца такое жаданне.

— Ці была ў Вашым жыцці сустрэча з газетай, якая дапамагла фарміраванню Вашага характару?

— Нейкую асобную, напэўна, не вылучу, але ведаю, што чытаць у газеце карысна не толькі апошняю старонку...

— Што б Вы пажадалі чытачам газеты — студэнтам і супрацоўнікам універсітэта?

— Быць аптымістамі і барацьбітамі. Жывіце радасна і не апускайце рукі пры няўдахах. Памятайце: жыццё — заўсёды чыстае, дзе памылкі выправіць няпроста, а часам і немагчыма.

ЗАПІСАЛА Н. КАЛІШЭВІЧ.

Набліжаецца 40-годдзе вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і 40-годдзе Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. Рэдакцыя газеты «БЕЛАРУСКИ УНИВЕРСИТЕТ» просіць ветааннаў адказаць на пытанні анкет, якая друкуецца ніжэй.

АНКЕТА

1. Які эпізод з Вашай ваеннай біяграфіі запомніўся Вам на ўсё жыццё?
2. Калі Вы ўдзельнічалі ў вызваленні Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, раскажыце, калі ласка, пра найбольш памятны падзеі, звязаныя з гэтай аперацыяй.
3. Як, на Ваш погляд, сённяшняе маладое пакаленне нясе эстафету, прынятую ад Вашага пакалення?
4. Як Вы лічыце, што больш за ўсё дапамагае выхаванню пачуцця адказнасці ў студэнцтва?
5. Як Вы ўяўляеце сабе падзвіг ва ўмовах сучаснасці?
6. Ці была ў Вашым жыцці сустрэча з газетай, якая дапамагла фарміраванню Вашага характару?
7. Што б Вы пажадалі чытачам газеты — студэнтам і супрацоўнікам універсітэта?

АЛІМПІЯДА ЗАКОНЧЫЛАСЯ — ПОШУК ПРАЦЯГВАЕЦЦА

ЗАПА ХВАЛЯВАЛАСЯ. Праз некалькі хвілін павінна пачацца заключнае пасяджэнне ІІІ тура Усеагульнай алімпіяды «Студэнт і навукова-тэхнічны прагрэс» па праграмаванні і ЭВМ. На працягу чатырох дзён вялася ўпартая барацьба паміж удзельнікамі алімпіяды. А зараз аўтарытэтнае журы павінна назваць імя пераможцы.

Ужо ў другі раз Беларускі ўніверсітэт шчыра прымае гасцей з Азербайджана і Арменіі, Малдавіі і Украіны, Грузіі і Казахстану, якія прыязджаюць, каб правесці свае веды ў прагматычнай рабоце. Усе удзельнікі алімпіяды падзяляюцца на дзве групы: універсітэты і энанамічныя ВНУ, інжынерна-тэхнічныя і сельскагаспадарчыя ВНУ. Аднавадна ў групах вызначаюцца пераможцы. На гэты раз спаборнічаючы было прапанавана выканаць чатыры заданні.

Гэтыя заданні, гаворыць А. В. Самусенка, намеснік дэкана ФПМ, — мы падбіралі так, каб студэнт мог паказаць свае тэарэтычныя веды ў рашэнні канкрэтных задач, а таксама правесці асабістую творчасць і ініцыятыву ў выбары шляхоў і метады іх выканання. Шмат было цікавых, своеасаблівых работ. У параўнанні з мінулымі годам значна ўзрос навуковы ўзровень удзельнікаў алімпіяды.

Але не толькі ўпартая барацьба, жаданнем перамагчы, запамінацца алімпіяды гасцям беларускай сталіцы. Шэсць дзён, праведзеных у Мінску, былі напоўнены рознымі мерапрыемствамі, незабыўнымі сустрэчамі.

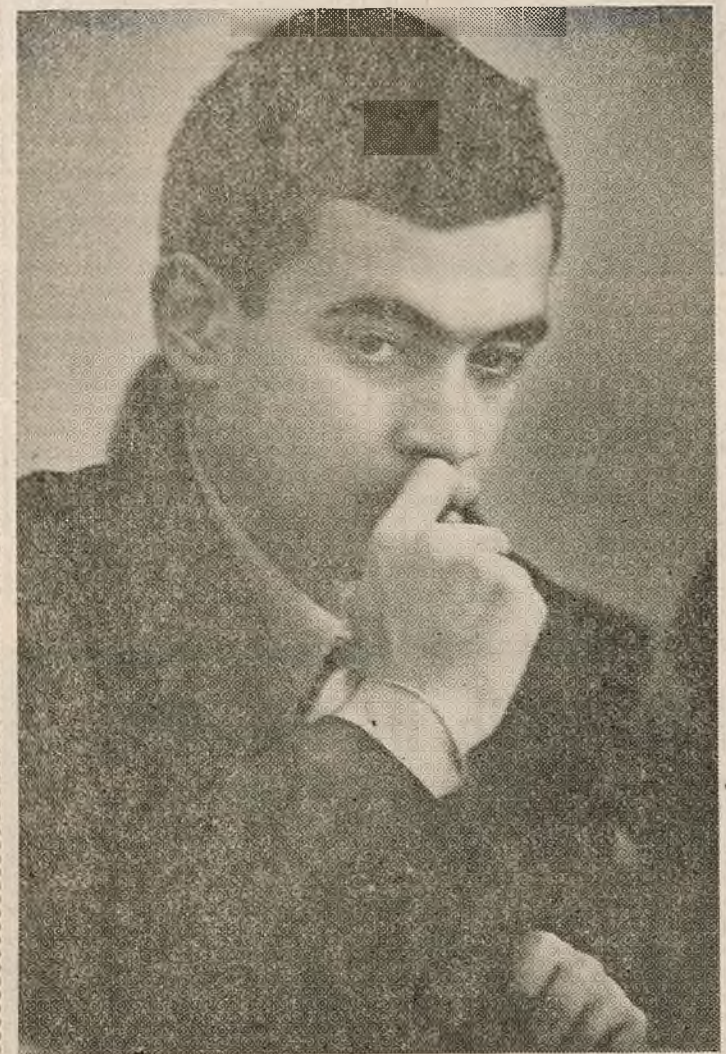
— Да алімпіяды мы рыхтаваліся старанна, — гаворыць сакратар камітэта камсамолу ФПМ Людміла Панчанка, — ініцыятыву і энанамічны праграму так, каб нашы госці больш даведаліся аб Беларусі, каб убачылі яе сённяшні дзень і зазірнулі ў мінулае, таму і прапанавалі экскурсіі па гораду, паездкі на Курган Славы і ў Хатыні. Вялікую дапамогу аказвалі нашым гасцям студэнты-гіды М. Афанасьева, Г. Галавінская, Т. Бергман, Я. Любарская. Думаю, што наогула запамінацца і сустрэчы ў студэнцкім клубе навукі і мастацтва «Красавік» нашага факультэта.

І вось настаў час, калі трэба падводзіць вынікі. Першае месца сярод груп універсітэтаў і энанамічных ВНУ заняла намінада Масквы, другое — Украіны, трэцяе — Беларусі. Наш універсітэт прадставілі лепшыя студэнты факультэта прыкладнай матэматыкі В. Аўтушка, Ю. Царковіч, А. Асіпава, К. Косціна. У гэтай групе ў асабістым заліку перамог А. Любімаў (г. Масква). Перамогі ў групе інжынерна-тэхнічных і сельскагаспадарчых ВНУ дабілася каманда Масквы, каманды Беларусі і Украіны падзялілі другое і трэцяе месцы. Пераможца гэтай групы — студэнт Маскоўскага інстытута нафта-хімічнай і газавай прамысловасці Д. Гершуні.

Алімпіяда завяршылася. Яна стала добрым святам для ўсіх удзельнікаў. Пасля гэтага свята зноў пачнуцца працоўны будні, зноў пачнецца пошук.

А. МАТУСЕВІЧ,
студэнтка факультэта журналістыкі.

СЛОВА — ЛЕНІНСКАМУ СТЫПЕНДЫАТУ

МІНУЛАЯ ВАЙНА забрала 50 мільёнаў жыццяў. Але з чым можна параўнаць сусветную ядзерную катастрофу? Яна стане гібельлю для ўсяго жывога на зямлі. Да яе падштурхоўваюць чалавечыя тыя, хто цяпер ля парога нашага дома размяшчае ядзерныя ракеты, хто пагражае нам «крыжовым паходам».

Аднак ёсць сілы, здольныя супрацьстаяць вайне. Аб гэтым з усёй прыныповаасцю сказана ў Заяве таварыша Ю. У. Андропова, у яго словах аб тым, што наша краіна зробіць усё магчымае, каб захаваць мір для цяперашніх і будучых пакаленняў.

Пэўны ўклад у гэтую важную справу ўносяць і студэнты універсітэта — удзельнічаюць у антываенных маніфестацыях, мітынгх, уносяць сродкі ў Савецкі фонд міру. Чвэрць сваёй стыпендыі я таксама пералічваю ў гэты фонд.

Маладым, як кажуць, належыць будучыня. Мы павінны зрабіць усё, каб не была яна абпаленай ядзерным пажарам.

І. ЗЫБАЙЛА,
студэнт факультэта журналістыкі,
ленінскі стыпендыят.
Фота С. Плыткевіча.

НА ЗДЫМКУ: І. ЗЫБАЙЛА.

МЫ — ІНТЭРНАЦЫЯНАЛІСТЫ

«ЖЫВЁМ СЯРОД СЯБРОЎ»

«Савецкі Саюз стаў нашай другой Радзімай, хаця мы жывём тут толькі два месяцы». Гэтыя словы я пачуў пры сустрэчы ад Дзімітрыаса Тэадарыдзіса і Міхаліса Індрэаса, якія прыехалі з Грэцыі ў Мінск, каб вучыцца на падрыхтоўчым факультэце для замежных грамадзян. Я папрасіў іх адказаць на некалькі пытанняў.

— Дзімітрыас, што ты ведаў пра СССР раней?

— Мне, як члену Камуністычнай партыі Грэцыі, вельмі цікава пабываць у першай краіне сацыялізму, даведацца пра яе мінулае і сённяшняе. У сябе на Радзіме я шмат чуў аб нястомнай барацьбе савецкага народа за мір на ўсёй зямлі. І мне захацелася убачыць гэта, як кажуць, уважліва, пазнаёміцца з савецкімі людзьмі, іх традыцыямі і звычкамі. За такі кароткі тэрмін я паспеў пераканацца ў іх ветлівасці, добразычлівасці і шчырасці як на прыкладзе студэнтаў (а сярод іх у мяне ўжо ёсць сябры), так і зусім незнаёмых мне людзей.

— Міхаліс, раскажы, калі ласка, як прайшлі

твае першыя месяцы ў Мінску?

— Напачатку ў нас было шмат праблем. Але з дапамогай нашых выкладчыкаў і савецкіх сяброў мы іх хутка вырашылі. Мне падабаюцца адносіны савецкіх людзей адзін да аднаго, а таксама да нас, замежных студэнтаў. Дзякуючы гэтаму першыя месяцы майго жыцця ў Мінску, нягледзячы на цяжкасці з мовай (таксама зусім не ведаем горад), прайшлі цудоўна.

— Чаму вы вырашылі прыехаць вучыцца ў СССР?

— Мы прыехалі па накіраванню Камуністычнай партыі Грэцыі. Але нам і самім вельмі захацелася вучыцца ў навуковых установах СССР. Тут можна набыць добрыя веды. Гэта па-першае. Па-другое, мы хацелі лепш пазнаёміцца з жыццём савецкага народа, больш падрабязна вывучыць яго вопыт у будаўніцтве сацыялізму і камунізму. Наша мэта — пасля вяртання на Радзіму прапагандаваць ідэі камунізму, раскажаць нашаму народу праўду пра Савецкі Саюз.

БАРДУНІАС НІКАЛАОС,
студэнт факультэта журналістыкі.

1 снежня 1983 г. • «БЕЛАРУСКИ УНІВЕРСІТЭТ» • 3 стар. •

РУЖОВЫ РАНАК

Літаратурная старонка

З НАШАЙ ПОШТЫ

Сёлета споўнілася 60 гадоў з пачатку творчасці выдатнага майстра беларускай прозы Кузьмы Чорнага. (Прынамсі нагадаць, што першае апавяданне Мікалая Раманоўскага, надрукаванае ў 1923 годзе пад псеўданімам Кузьма Чорны, называлася «На граніцы»). Неацэнная заслуга пісьменніка ў справе развіцця беларускай савецкай літаратуры. Даследаванню яго творчасці студэнты-філолагі прысвячаюць свае курсавыя і дыпломныя работы, іх цікавіць, захапляе Чорны-празаік, Чорны-псіхалаг, Чорны-чалавек.

І яшчэ адна знамянальная дата з жыцця класіка, якая датычыць непасрэдна нас, студэнтаў універсітэта. Вераснёўскімі днямі мінула 60 гадоў з таго дня, калі Мікалай Раманоўскі стаў студэнтам літаратурна-лінгвістычнага аддзялення педфака БДУ. Шкада, што з-за хваробы тут доўга правучыцца яму не давялося. Знаходзячыся ў час вайны ў Маскве, Чорны клапаціўся пра адкрыццё асобнага факультэта журналістыкі пры нашым універсітэце. Мой верлібр — даніна ўдзячнасці Чорнаму за яго вялікі талент — талент шчырасці.

Аляксандр БЕЛЬСКИ,
студэнт філфака

РОЗДУМ НАД ДЗЁННІКАВЫМ ЗАПІСАМ ПАМЯЦІ КУЗЬМЫ ЧОРНАГА

«Родныя мае мясціны! Як мая душа рвецца туды! Яна заўсёды там. Там жывуць усе мае персанажы. Усе дарогі, пейзажы, дрэвы, хаты, чалавечыя натуры, пра якія я калі-небудзь пісаў. Гэта ўсё адтуль, сапраўднае...»

(З дзённіка Кузьмы Чорнага).

I.
Чацвёртага ліпеня сорак чацвёртага года. Хворай рукой у дзённіку зроблены запіс Сьняжы, што змарнеў у пакутах Па роднай зямлі, па сваёй Беларусі. Масква! Ты голасам цвёрдым, праўдзівым, Як маці, ягонае сэрца натхніла, Прыліў новых сіл і моц яму надала. Вільготныя вочы... «Дзякуй, маці-сталіца, За прытулак, за трывожныя дні, За бяссонныя ночы... А мне трэба хутчэй у Беларусь, Дзе мястэчка маленькае ёсць, — Цімкавічы... Мая душа рвецца туды!...»
II.
Шчасце! Якое вялікае шчасце! Ён едзе дамоў, да сваіх дарагіх землякоў. Яны, цімкаўцы, заўсёды з ім побач былі, Усе доўгія чатыры гады крывавай вайны Іх твары ў памяці яго паўставалі,

Калі пісаў раманы ці гаварыў з сябрамі, З Купалам у Печышчах, слухаючы зводку, З беларускімі партызанамі, Што ў Маскву прыязджалі... Ён едзе ў Цімкавічы! Ён шчаслівы!..

III.
Разбураны Мінск сустраў яго сумна. «Горад будзе цвісці, ён паўстане як фенікс, Бо рэхам грывіць пераможнае заўтра!» — Напаўняе вера вялікае сэрца яго. Ды толькі хвароба жалезнай рукою Вялікасна горла здавіла. ...А восень паўнаўладна ў правы ўступае, Сняжыца спелыя слуккія бэры, Лес Скіп'ёўскі ўвесь залаты... І раптам — светлая радасць, смутак і боль Навечна на твары прыгожым застылі...

IV.
Крыўдна так, не даехаў дадому... Не сустраў яго шчыры дружбаў Лявон Жук. Ды, здаецца, хлушу я! Ён вярнуўся! Я ўчора ля школы мясцовай бачыў яго На сваім юбілей сярод сяцёр, Сяброў па пярэ, цімкаўцоў! Вярніць бунет ускладаў яму Заір Азгур, Унучак Коля дзедаву кніжку гартаў... Так, ён вярнуўся!.. Вялікі пісьменнік, Слава вёскі, Сумленне і Памяць яе!

Валянціна МІСЮК,

студэнтка філфака

ЭЛЕГИЯ

Загінула маленькая рака...
Маленькая — не так ужо і страшна,
Пазбавіліся музыкі ўчарашняй:
Ці ж ёй, малой, на долю наракаць?
Калі б вялікая... Плач пад глухія бомы
Жалобны ранак да душы данёс.
Згадалася: з маленькай, невядомай
Ракі вялікай пачынаўся лёс.

БЯДА

А я адчувала,
Як кепска табе,
А я разумела,
Як цяжка,
І не магла
Працягнуць далонь,
Баялася, раптам скажаш:
«Навошта? Я дужы,
Я сам змагу
З бядою сваёю справіцца».
Я ж так хацела,
Каб ты прыйшоў...
Прышоў да мяне параіцца.

Члены літаратурнага аб'яднання «Узлёт» на беразе Свіслачы.

Фотаэцюд С. Плыткewіча.

Вольга САВАСЦЮК,

студэнтка філфака

Сваё багацце восень зноў развесіла
І напайла водарам сады,
А толькі ўсё нявесела, нявесела,
І не пазбавіцца сумоты і нуды,
А дождж шліфуе золата асенняе,
І моўчкі плачуць кветкі пад сцяной,

Губляючы апошнія насенне,
Каб парастак тугі прарос вясной.

Я ў лесе ажываю, я жыву!
Я дыхаю яго густым настоем,
Які прыемна тлуміць галаву.
Нас двое тут, тут лес і я, нас двое.

Марына КАРЫЦКАЯ,

студэнтка журфака

Я бачу, як вецер зрывае з дрэў лісты,
І кружыць, верціць іх, кідае на мокры асфальт.
Яны спрачаюцца з ім — ды ўсё дарэмна.
Вецер яшчэ хутчэй падганяе іх
І нясе невядома куды.
Мне шкада іх, але я не магу нічым дапамагчы ім.
А яны ўсё лжыць і лжыць.
Дык няхай жа гэтыя лісты будуць лістамі дадому,
Якія мы яшчэ не напісалі.

Сяргей КАВАЛЁЎ,

студэнт філфака

Ты вярнешся. Не будзе слоў.
Адплоціш радасцю і смехам.
Пачуцці паслухмяным рэхам
Надзея адгукнуцца зноў.
Сваю тугу пакінеш там.
Калі ж не здолееш — не трэба.
Дажджом святым пральцеца неба
І змые, што не змыць гадам.
І будзе свет, як адкрыццё,

І кветкі запалаюць важка,
І як бы не было нам цяжка,
Няўзгодам не спыніць жыццё.

Ты — чужая і далёкая
Ад самой сябе.
Ты смяешся, яснавокая,
А душа ў журбе.
Не уратуеш родную
Ад маркотных дум.
З сэрца кроў халодную
Смокча сум.

Алена ЗАБАРОНАК,

студэнтка філфака

ВОСЕНЬ

Раніца. Возера.
Цудна як восенню!
Сонейка ранняе
У сіню яго глянула.
Клёны пад сонейкам
Шэпчуцца тоненька.
Хваляць, ружовыя,
Куртачкі новыя.
Сню цябе, можа, я,
Чуеш, прыгожая?..
Зорным золкам паднімуся
Па знаёмай сцежцы зноў.

Закружуся, засмяюся
Хараству птушынных моў.
Раптам — месячык за хвой
Бы скаваецца знарок,
Знікнуць зоркі, быццам хто іх
Замалюе ў сіню змрок.
Запяю, заплачу, змоўкну...
Тут — дзяцінства,
І за мной
Заіскрыцца зорны золак
Зруч са сталасцю маёй.

Сяргей ЧЫГРЫН,

студэнт філфака

ДУША

Душа спявае ад душы,
Калі вясна, настрой, каханне...
Умей яе заварушыць
Сваім чулівым хваляваннем.
Душа не ведае прыпынку,
Яе цікавіць свет жывы.
Яна спявае безупынку,
Калі заўжды з душою вы!

Поры года —
Ансамбль:
Вясна — баян,
Лета — арган,
Восень — ударнік,
Зіма — кларнет.
Пражыты год —
Мелодыя,
Жыццё — канцэрт...

На заранку ў барвовай
цюбедейцы
Глядзіць сланечнік жоўтай
галавой,
Матуля ранак прынясла
ў сенцы —
У даёнцы цёплы, свежы
сырадой.
Вазьму гладыш і промнем
спаласну,
І басанож па росах —
у суніцы.
Хачу ў лесе сярод траў
і сасняку
Той чысціні на цэлы дзень
напіцца.

**БЕЛАРУСКИ
УНІВЕРСИТЕТ**

Ордэна Працоўнага Чырвонага
Сцяга друкарня выдавецтва ЦК
КПБ.

1 снежня 1983 г.

Зак. 2032.

АТ 04584.

220080, МІНСК-80, УНІВЕРСІ-
ТЭЦКІ ГАРАДОК, ГЕАГРАФІЧ-
НЫ КОРПУС, п. 3.

ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар

В. П. ВАРAB'ЕЎ